

Ansvar lige over for den, at det havde været allerbedst, at den havde faaet Lov til at leve i Ro og Fred uden Civilisation og uden Kristendom. Det kan ikke nytte, thi Sagen er jo en Gang afgjort, Vestgrønlænderne ere en Gang kristnede og bragte, saa vidt muligt, under den almindelige Civilisation nu i Løbet af over 100 Aar, og hvad de saa Ostgrønlændere angaar, er det tilstrækkelig oplyst efter alt, hvad der foreligger, og det er ogsaa flere Gange bestemt udtalt af den højtærede Minister, at de slet ikke længere ville holde sig uden for Civilisationen, de ville i Forbindelse med den, og naar vi ikke paatage os at bringe dem denne Civilisation paa den for dem fordelagtigste Maade, ville de selv lidt efter lidt søge over til Besklyften for at faa Del i den, og under denne Vandring vil formodentlig Halvdelen af dem gaa til Grunde, og den anden Halvdel falde vore vestlige Kolonier til Byrde, saa at baade for Ostgrønlændernes og Vestgrønlændernes egen Skyld er det nødvendigt, at dette Handelsetablissement og denne Missionsplads oprettes og vel at mærke oprettes snarest muligt. Som sagt, alt Haab om at holde disse Ostgrønlændere paa det gamle barbariske Standpunkt maa opgives, de have nu en Gang faaet Smag paa at deltage i Civilisationens Glæder og Sorger, og det maa man finde sig i og handle derefter. Det forekommer mig ogsaa, at alle Indvendinger fra den farlige Sejlsads og Banskfelighederne ved at kunne komme til Landet ere tilstrækkelig tydeligt og klart imødegaaede af den højtærede Minister. Efter alt, hvad der ligger for, synes der ikke at kunne være nogen virkelig Grund til ikke at bevilge, hvad der her er forlangt. — Hvad den anden grønlandiske Affære angaar, den videnskabelige Ekspedition til de grønlandiske Kyster og til Danmarkstrædet, har man jo desværre ikke meget Haab om at faa den bevilget i Aar, saaledes som Finansudvalgets Flertal har stillet sig. Jeg maa dog for mit Bedkommende gøre gældende, at dette er en Opgave, som naturligvis ligger for den danske Nation. Og saa dette er en Opgave, som vi ikke godt kunne vise fra os, og som det vilde være temmelig bedrøveligt at se andre Nationer paatage sig i Stedet for os. Hvis den altsaa ikke bevilges i Aar, haaber jeg, at denne Bevilling maa blive fordret igen til næste Aar, og at det vil være tidsnok til næste Aar at faa den, det vil sige: naar ikke andre Nationer have paataget sig og paabegyndt Opmaalingen der oppe, inden vi komme til.

Hvad Ribe Domkirke angaar, saa er der jo det heldige ved den Diskussion, der er

ført her i Salen, at man vel kan sige, at man fra alle Sider er enig om, at en Restauration af Ribe Domkirke er nødvendig, og at en Restauration af Ribe Domkirke skal og bør foretages. Det, der fra Flertallets Side foreslaas ved Vædringsforslaget, kan jo da kun opfattes som en Udættelse. Nu indrømmer jeg, at jeg ikke indser, hvorfor man skal udsette denne Sag. Det, som den sidste ærede Taler gjorde gældende, at man vel skulde restaurere Landets monumentale Mindesmærker, men at det skulde gøres saa sparsommelig som muligt; det Princip kan jeg for mit Bedkommende ganske vist ikke gaa ind paa. Selvfølgelig skal der ikke anvendes flere Penge, end det er nødvendigt, men den absolutte Sparsommelighed, som kun kan forstaaes saaledes, at vedkommende monumentale Bygninger holdes saaledes ved lige, at de ikke falde ned, er ikke nær nok. En Restauration skal udføres saaledes, at det bliver noget smukt, noget kønt, noget for Nationen værdigt, der kommer frem efter Restaurationen, og saa kommer det ikke an paa, vel at mærke, naar der er Tale om 8—900,000 Kr., om man maaske kan nøjes med 800,000 Kr. i Stedet for at komme op paa 900,000 Kr. Det er baade lige over for Summens Størrelse og lige over for Arbejdets Betydning og lige over for Monumentets arkitektoniske og historiske Betydning en forholdsvis ligegyldig Sag. Jeg forstod den ærede Ordfører saaledes, som om der endnu kunde være Tvivl om den Maade, hvorpaa Restaurationen skulde foretages. Det tror jeg ikke. Der har fra først af ganske vist været forskellige Planer fremme, hvorfra den ene gik ud fra, at Ribe Domkirke skulde restaureres saaledes, som den allertidligst har været bygget, ja, maaske ikke en Gang har været fuldført saaledes, altsaa i ren romantisk Stil. Men dette Forslag af en for øvrigt særdeles dygtig Arkitekt har aldrig vundet Ministeriets Bifald. Da det i sin Tid indkom til Ministeriet og blev underkastet en nærmere Prøvelse af de lokale Autoriteter og af Folk, der vare inde i Kirkens Historie, mødte det en meget bestemt Modstand. Man mente — og jeg tror med fuld Ret — at man maatte tage Hensyn til den historiske Udvikling, og at det ikke gik an, at den Kirke, som nu i en fire, fem Aarhundreder havde været en femskibet Kirke, nu skulde gøres til en treskibet Kirke, blot fordi den i det første hundrede Aar af sin Tilværelse ganske vist havde været en treskibet Kirke. Man mente altsaa, at dette ikke gik an, og tillige er jeg for mit personlige Bedkommende overbevist om, at denne Plan slet ikke kunde have været gennemført, uden at man omtrent havde revet